

Tiedustelulainsäädäntöä koskevan selonteon valmisteluhanke

Sisäministeriö on tänään asettanut tiedustelulainsäädäntöä koskevan valtioneuvoston selonteon valmistelua varten hankesihteeristön.

Toimikausi

Toimikausi on 11.6.2020 - 31.12.2021.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan

”Uuden tiedustelulainsäädännön tehokas ja asianmukainen soveltaminen varmistetaan sekä tiedusteluviranomaisten toimivaltuuksien ja erityisesti tiedustelua valvovien viranomaisten resurssien ajantasaisuus ja riittävyys taataan. Hallitus antaa tiedustelulainsäädännöstä kokonaisvaltaisen selonteon vuoden 2021 loppuun mennessä.”

Eduskunta antoi vastauksen EV 291/2018 vp -HE 202/2017 vp koskien hallituksen esitystä eduskunnalle siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi hallintovaliokunnan annettua asiasta mietinnön HaVM 36/2018 vp. Eduskunta hyväksyi lausuman, jossa eduskunta edellyttää hallituksen antavan eduskunnalle vuoden 2021 loppuun mennessä kokonaisvaltaisen seikkaperäisen selonteon tiedustelulainsäädännön toimivuudesta, tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta, kehittämistarpeista, valvonnasta ja oikeusturvan toteutumisesta sekä muista asiakokonaisuuteen liittyvistä relevanteista seikoista.

Eduskunnan vastauksen EV 291/2018 vp nojalla annettiin seuraavat lait:

Laki poliisilain muuttamisesta (581/2019), laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa (582/2019), laki poliisin hallinnosta annetun lain 10 ja 15 a §:n muuttamisesta (583/2019), laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta (584/2019), laki esitutkintalain 2 luvun 1 §:n ja 9 luvun 6 §:n muuttamisesta (585/2019), laki rikoslain muuttamisesta (586/2019), laki pakkokeinolain 2 ja 10 luvun muuttamisesta (587/2019), laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta (588/2019), laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 5 luvun 3 §:n muuttamisesta (589/2019).

Sotilastiedustelun osalta eduskunta antoi vastauksen EV 290/2018 vp-HE 203/2017 vp ja sen nojalla annettiin seuraavat lait:

Laki sotilastiedustelusta (590/2019), laki puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta (591/2019), laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta (592/2019), laki tuloverolain 92 b §:n muuttamisesta (593/2019).

Oikeusministeriön toimialaan kuuluu tiedustelutoiminnan valvonnasta annettu laki (121/2019). Tiedustelulainsäädännön antamisen taustalla on myös perustuslain 10 §:n (yksityiselämän suoja) muutos.

Tehtävä

Hankesihteeristön tehtävänä on valmistella ehdotus tiedustelulainsäädäntöä koskevaksi valtioneuvoston selonteoksi ja vastata valmisteluun liittyvien osuuksien ja prosessien yhteensovittamisesta.

Hankkeessa tulee kuulla valtioneuvoston kansliaa, ulkoministeriötä, liikenne- ja viestintäministeriötä, valtiovarainministeriötä, eduskunnan oikeusasiamiestä, tiedusteluvalvontavaltuutettua, tietosuojavaltuutettua, tiedusteluviranomaisia (suojelupoliisi, sotilastiedusteluviranomaiset) sekä muita selonteon laatimisen kannalta merkityksellisiä tahoja.

Hankesihteeristön työtä tukevat pysyvät asiantuntijat. Hankesihteeristö voi työn aikana kuulla eri asiantuntijoita ja tarvittaessa kutsua kokouksiin muitakin asiantuntijoita tukemaan valmistelua käsiteltävän asiankokonaisuuden mukaan.

Organisointi

Hankesihteeristön kokoonpano on seuraava:

- kansallisen turvallisuuden yksikön johtaja Petri Knape, puheenjohtaja, sisäministeriö
- lainsäädäntöjohtaja Jenni Herrala, varapuheenjohtaja 17.7.2020 asti, puolustusministeriö
- lainsäädäntöjohtaja, hallitusneuvos Hanna Nordström, varapuheenjohtaja 18.7.2020 lukien, puolustusministeriö
- neuvotteleva virkamies Harri Ohra-aho, puolustusministeriö
- vanhempi hallitussihteerä Kosti Honkanen, puolustusministeriö
- yksikön päällikkö, lainsäädäntöneuvos Jussi Matikkala, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen, oikeusministeriö
- poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen, sisäministeriö
- hallitusneuvos Johanna Hakala, sisäministeriö
- neuvotteleva virkamies Eero Kytömaa, sisäministeriö
- erityisasiantuntija Juha Vehmaskoski, sisäministeriö

Pysyvät asiantuntijat

Päätös

SM2017341

05.06.2020

00.01.05.00

SMDno-2020-980

- johtava sotilaslakimies Terhi Vira-Klockars, pääesikunta
- sotilaslakimies Juho Melaluoto, pääesikunta
- apulaisosastopäällikkö Teemu Karnio, Puolustusvoimien tiedustelulaitos
- päälakimies Jan Sjöblom, suojelupoliisi
varahenkilönään ylitarkastaja Heli Heikkola, suojelupoliisi

Hankesihteeristön kokoonpano ei täytä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädettyä vaatimusta, jonka mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä. Kaikilla edustettuna olevilla tahoilla ei ollut esittää tehtäväalaaan perehtyneitä naispuolisia jäsen ehdokkaita, minkä vuoksi kiintiövaatimuksesta poikkeamiselle on lainkohdassa tarkoitettu erityinen syy.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke valmistellaan virkatyönä. Valmisteluun osallistuville ei makseta erillisiä korvauksia. Hankkeen muut mahdolliset kustannukset maksetaan määrärahojen puitteissa sisäministeriön toimintamenoista.

Sisäministeri

Maria Ohisalo

Valmiuspäällikkö

Olli Lampinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 05.06.2020 klo 15:52. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

liitteitä

Jakelu

Hankesihteeristö
Pysyvät asiantuntijat

Tiedoksi

Tasavallan presidentin kanslia
Puolustusministeri Kaikkonen
Oikeusministeri Henriksson
Valtiosihteeri Parviainen
Valtiosihteeri Brännkärr

Päätös

SM2017341

00.01.05.00

05.06.2020

SMDno-2020-980

Kansliapäällikkö Juusti
Kansliapäällikkö Timonen
Kansliapäällikkö Pimiä
Erityisavustaja Laaksonen
Erityisavustaja Kerman
Puolustusministeriö
Oikeusministeriö
Sisäministeriön osastot ja erillisyksiköt
Eduskunnan oikeusasiamies
Oikeuskanslerinvirasto
Valtioneuvoston kanslia
Ulkoministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Valtiovarainministeriö
Suojelupoliisi
Pääesikunta
Puolustusvoimien tiedustelulaitos
Tiedusteluvalvontavaltuutettu
Tietosuojavaltuutettu